

РЕШЕНИЕ № 251 ОТ 26.01.2018 Г. ПО Н. Д. № 801/2017 Г., Н. К., П Н. О. НА ВКС

Върховният касационен съд на Република България, Второ наказателно отделение, в публично заседание на двадесет и пети октомври през две хиляди и седемнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Жанина Начева

ЧЛЕНОВЕ: 1. Галина Захарова

2. Петя Шишкова

при секретаря Ил. Рангелова в присъствието на прокурора Лаков изслуша докладваното от съдия Ж. Начева наказателно дело № 801 по описа за 2017 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Настоящото производство е по глава тридесет и трета, част VI от НПК, образувано по искане на главния прокурор на Република България за възобновяване на производството по н. о. х. д. № 1404/2015 г. по описа на Специализирания наказателен съд.

В подкрепа на искането се твърди, че с разпореждане от 4.12.2015 г. Специализираният наказателен съд е допуснал съществени процесуални нарушения, прекратявайки наказателното производство на основание чл. 369, ал. 4 НПК срещу обвиняемите - В. И. М., М. М. К. и И. С. И. без да извърши проверка по собствено вътрешно убеждение дали са налице условията за насрочване на делото в открито съдебно заседание. Позовал се единствено на разпореждането на съдията-докладчик от 25.11.2014 г. и е достигнал до неправилния извод, че прокурорът бил направил само опит да отстрани нарушението чрез посочване на един от съставомерните елементи от обективна страна на понятието за организирана престъпна група - вида на престъпленията, за които тя е била създадена, чрез описание на тези престъпления в обстоятелствената част и отразяването им в диспозитива на обвинителния акт. При обвинението по чл. 321, ал. 3 вр., ал. 2 НК за какви конкретно престъпления е била създадена групата не е елемент от състава на престъплението. Признаците на групата, визирани в чл. 93, т. 20 НК са факти, описани в обстоятелствената част на обвинителния акт, поради което не съществуват дефекти във фактическото и юридическо обвинение, каквито няма и в постановлението по чл. 219 НПК.

Твърди се също, че незаконосъобразно е било прекратено наказателното производство срещу обвиняемия М. и за престъпление по чл. 255, ал. 3 вр., ал. 1, т. 7 вр. чл. 26, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 НК. С разпореждането от 4.03.2015 г. по н. о. х. д. № 265/2015 г. не е било установено нарушение във връзка с това обвинение. Съдът е преценил е само, че делото следва да се изпрати по компетентност на Софийския градски съд. И в мотивите на разпореждането от 4.12.2015 г. липсва констатация за нарушение, което да не е било отстранено. Видно от данните по делото, на 7.11.2014 г. прокурорът е внесъл обвинителен акт, с което е изпълнил задълженията си по чл. 369, ал. 2 НПК. Затова неоснователен е и изводът, че за това престъпление бил изтекъл законовия тримесечен срок.

При тези съображения на главния прокурор е направено искане за отмяна на разпореждането от 4.12.2015 г. по реда, предвиден за възобновяване на наказателни дела, в частта, с която е било прекратено наказателното производство срещу обвиняемите - В. И. М., М. М. К. и И. С. И. и връщане на делото в тази му част за ново разглеждане на стадия „Подготвителни действия за разглеждане на делото в съдебно заседание“.

В откритото съдебно заседание прокурорът от Върховна касационна прокуратура поддържа искането за възобновяване на наказателното дело.

Обвиняемите - В. И. М. и И. С. И. настояват искането да бъде оставено без уважение.

Върховният касационен съд, след като обсъди искането, съображенията, развити устно в съдебно заседание, и извърши проверка в рамките на изтъкнатото основание за възобновяване на делото, намира следното:

Процесуално допустимото искане на главния прокурор е **ОСНОВАТЕЛНО**.

С разпореждането от 4.12.2015 г., проследявайки процесуалното развитие на делото в рамките на протеклата процедура по гл. XXVI НПК, Специализираният наказателен съд е прекратил наказателното производство срещу обвиняемите - В. И. М., М. М. К. и И. С. И. за престъпление по чл. 321, ал. 3 НК, а за обвиняемия М. и за престъпление по чл. 255 НК.

На първо място се е мотивирал със съображенията, че в едномесечния срок по чл. 369, ал. 3 НПК не било отстранено същественото процесуално нарушение по повод предявяване на обвинението - непосочване в постановлението за какви точно престъпления, наказуеми с повече от три години лишаване от свобода, е било създадено престъпното сдружение. Позицията си е обосновавал с констатации, които били направени и указания, които били дадени на органите на досъдебното производство с разпореждане от 25.11.2014 г. (по н. о. х. д. № 1645/2014 г.) на съдията-докладчик, потвърдено от Апелативния специализиран наказателен съд.

Мотивите в този аспект, залегнали в определението от 4.12.2015 г. напълно потвърждават доводите на главния прокурор, че Специализираният наказателен съд не е извършил ефективна проверка на материалите по делото, за да констатира процесуалното основание по чл. 369, ал. 4 НПК за прекратяване на наказателното производство срещу тримата обвиняеми по съответното им обвинение за престъпление по чл. 321 НК. Прегледът на материалите по делото разкрива следното: с разпореждане от 25.11.2014 г. съдебното производство било прекратено, тъй като съдията-докладчик открил непълноти във връзка с повдигнатото обвинение по чл. 321 НК с внесения на 7.11.2014 г. обвинителен акт срещу обвиняемите по делото (в т.ч. и срещу обв. М.). Счел, че той не отговарял на изискванията по чл. 246, ал. 2 НПК. В този смисъл изложил пространни съображения, че в диспозитива на обвинителния акт липсвала конкретизация на вида престъпления, явяващи се цел на организираната престъпна група, което ограничавало правото на защита на обвиняемите по отношение „именно на вторичните престъпления“; че съществувало несъответствие между диспозитива и обстоятелствената част на обвинителния акт, в която бил посочен характерът на вторичната престъпна дейност - данъчни престъпления, но това не водело до изясняване на въпроса за конкретизацията на вторичните престъпления; че предвид повдигнатото обвинение за престъпление по чл. 255 НК на подсъдимия М. и на подсъдимия М., каквото нямало за подсъдимия К. и за подсъдимия И., присъствала неяснота в обвинителния акт дали данъчните престъпления съставляват вторичната престъпна дейност по чл. 321 НК. Съдът намерил за нужно да отбележи, че така била посочена и формулировката на обвинението за това престъпление (по чл. 321 НК) в съответното постановление за привличане на лицето като обвиняем. Затова подчертал в мотивите, че цифровата квалификация както в постановленията, така и в обвинителния акт изисква прецизиране, „доколкото в същата е необходимо посочване на вторичната престъпна дейност“. В диспозитива на съдебния акт отразил, че делото се връща на досъдебното производство за „изпълнение на дадените от съда указания чрез изготвяне на нов обвинителен акт, отговарящ на изискванията на чл. 246, ал. 2 НПК“ в едномесечния срок по чл. 369, ал. 3 НПК. Атакувано от прокурора като неправилно, Апелативният специализиран

наказателен съд потвърдил разпореждането. В определението си от 19.01.2015 г. (по в. н. ч. д. № 8/2015 г.) припомнил и задължението на органите на досъдебното производство ясно и конкретно да отразят всички съществени елементи на инкриминираното деяние в постановлението и в обвинителния акт, както необходимостта в дадения случай при новите привличания от „конкретизация (на обвинението) в насоката, указана от съдията-докладчик от първоинстанционния съд“.

При неясната аргументация и двусмислените указания, след влизане в сила на разпореждането от 25.11.2014 г. прокурорът допълнил обвинителния акт и отново внесъл делото в Специализирания наказателен съд.

Последвало е ново произнасяне на първоинстанционния съд с определение от 4.03.2015 г. за прекратяване на съдебното производство по обвинението за престъпление по чл. 321, ал. 3 НК (отново без ясна позиция - „дори да се приеме, че има валидни привличания за престъпление по чл. 321 НК...“), което е било отменено за обвиняемия М. и за обвиняемия И. (и за обв. М.) с решение № 328 от 3.11.2015 г. на Върховния касационен съд.

В разпореждането си от 4.12.2015 г. Специализираният наказателен съд практически е преповторил част от мотивите на Апелативния специализиран наказателен съд, поначало основани на пресъздадения в постановлението текст на законовото определение по чл. 93, т. 20 НК, включен като пояснение за формата на престъпното сдружение („организирана престъпна група - структурирано трайно сдружение... по см. на чл. 93, т. 20 НК“). Не е изложил конкретни и точни съображения, от които да личи защо намира, че при формулировката на обвинението - обвиняемият М. да е образувал и ръковолил организирана престъпна група, а обвиняемият К. и обвиняемият И. (и обв. М.) да са участвали в нея, с користна цел, липсата на описание на обстоятелствата, обусловили извода на разследващия орган за престъпното сдружение от гледна точка на неговата дефиниция по чл. 93, т. 20 НК, не отговаря на предписаното в чл. 219, ал. 3, т. 3 НПК. Специализираният наказателен съд е приел също, че процесуалното нарушение, което е следвало да бъде отстранено, не е позволило на обвиняемите да научат за какво престъпление се обвиняват. Успоредно обаче е констатирано, че след връщане на делото на досъдебното производство, в срока по чл. 369, ал. 3 НПК прокурорът е уточнил в обвинителния акт (от 19.02.2015 г.) целта на организираната престъпна група - извършване на данъчни престъпления (бидейки наказуеми с повече от три години лишаване от свобода влизат в предвиденото от чл. 93, т. 20 НК) и чрез които държавният обвинител е преценил, че обвиняемите са проектирали и постигането на преследваната користна цел. На тази основа съдът е бил длъжен, но е пропуснал да обсъди въпроса и през призмата на разясненията, залегнали в Тълкувателно решение № 2/2002 г. на Върховния касационен съд относно изискванията, които НПК поставя към съдържанието на постановлението по чл. 219 НПК и обвинителния акт, в т. ч. относно пълнотата на формулираната обвинителна теза при привличането като обвиняем, предназначено да определи най-общ, първоначален предмет на доказване по делото, в сравнение с обема от информация, която трябва да фигурира при повдигане на окончателното обвинение пред съда с обвинителния акт предвид неговата роля и правно значение.

С разпореждането си от 4.12.2015 г. Специализираният наказателен съд е прекратил наказателното производство срещу обвиняемия М. и за престъпление по чл. 255, ал. 3 вр., ал. 1, т. 7 вр. чл. 26, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 НК с мотива, че даденият тримесечен срок по чл. 369, ал. 1 НПК с определение от 17.06.2014 г. (по н. ч. д. № 720/2014 г.) се отнасял както до обвинението за престъпление по чл. 321, ал. 3 НК, така и до обвинението за престъпление по чл. 255, ал. 3 НК, тъй като обвиняемият М. бил привлечен като обвиняем с постановление от 16.12.2011 г. за двете престъпления. Фрагментарната аргументация на съда с позоваване на отделно взети констатации не позволява да се провери довода, който в искането се противопоставя, че с внесения на 7.11.2014 г. обвинителен акт срещу обвиняемия М. за престъпление по чл. 321 НК и по чл. 255, ал. 3 НК прокурорът е изпълнил задълженията си по чл. 369, ал. 2 НПК и следователно,

тримесечният срок от повдигане на обвинението не бил изтекъл, а надлежно спазен. Останалите твърдения, които главният прокурор изтъква, следвайки линията за незаконосъобразност на разпореждането от 4.12.2015 г., също намират потвърждение - с определението от 4.03.2015 г., Специализираният наказателен съд, разглеждайки внесения на 19.02.2015 г. обвинителен акт, по отношение на повдигнатото обвинение на обвиняемия М. по чл. 255 НК е изпратил делото по компетентност на Софийския градски съд с оглед разпоредбата на чл. 35, ал. 2 НПК; в разпореждането от 4.12.2015 г. не е било установено неотстранено на досъдебното производство процесуално нарушение, касаещо обвинението за данъчно престъпление.

Ето защо доводите на главния прокурор за допуснато съществено нарушение на процесуалните правила следва да бъдат възприети. Разпореждането от 4.12.2015 г. на Специализирания наказателен съд в атакуваната част подлежи на отмяна, а делото в тази част - на връщане за ново разглеждане на стадия „Предаване на съд и подготвителни действия за разглеждане на делото в съдебно заседание“ (§ 114 от ПЗР на ЗИДНПК, ДВ, бр. 63/2017 г.).

По изложените съображения Върховният касационен съд, на основание чл. 425 НПК

РЕШИ:

ВЪЗОБНОВЯВА производството по н. о. х. д. № 1404/2015 г. по описа на Специализирания наказателен съд.

ОТМЕНЯ разпореждане от 4.12.2015 г. в частта, с която е прекратено наказателното производство срещу обвиняемите - В. И. М., М. М. К. и И. С. И. и връща делото в тази му част за ново разглеждане на стадия „Предаване на съд и подготвителни действия за разглеждане на делото в съдебно заседание“.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЧЛЕНОВЕ: